

*Sistematiik Derlemeler ve Meta Analiz / Systematic Reviews and Meta Analysis*

## Kurumsal Yönetimin Kar Yönetimi Üzerindeki Etkisi: Literatür Değerlendirmesi

*The Effect of Corporate Governance on Earning Management: Literature Evaluation*

Talha GEZGİN <sup>1</sup>  
Uğur HANAY <sup>2</sup>  
Sevil IŞIK ÖZDER <sup>3</sup>

### ÖZ

*Finansal tablolardaki bilgileri yöneticilerin çeşitli amaçlarla değiştirmesi ile ortaya çıkan asimetrik bilgi neticesinde kar yönetim uygulaması bu bilgileri kullanan yatırımcı ve ortakların yanlış karar vermesine neden olmaktadır. Bunu önlemek amacıyla kurumsal yönetim uygulaması özellikle 2000'li yıllardan itibaren üzerinde durulan bir kavram haline gelmiştir. Bu çalışma kurumsal yönetimin kar yönetimi üzerindeki etkisi yönetim kurulu, denetim komitesi ve mülkiyet yapısı kapsamında ulusal ve uluslararası çalışmaların değerlendirmesini içermektedir. Değerlendirme sonucunda aynı değişkenler kullanılmasına rağmen sonuçlarda farklılıklar gözlenmektedir. Bunun ise nedenlerinde birincisi araştırmalarda şirketlerin finansal tablolarda yayınladıkları verilerden toplanmasıdır. İkincisi ise veriye ulaşımında problemlerin olmasıdır.*

**Anahtar Kelimeler:** kurumsal yönetim; yönetim kurulu niteliği, denetim kurulu niteliği, mülkiyet yapısı, kar yönetimi, JEL Kodları: G34

1 Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü, talhagezgin@kmu.edu.tr ORCID: 0000-0002-4437-1984

2 Gebze Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü, uguhny@gmail.com ORCID: 000-0002-8367-7599

3 Gebze Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü, sevilozder@hotmail.com ORCID: 0000-0003-2665-7177

## ABSTRACT

*As a result of the asymmetric information that arise from the change in the financial statements by the managers for various purposes, the earnings management application causes the investors and partners to make a wrong decision. In order to prevent this, corporate management practice has become a concept which has been emphasized especially since 2000s. This study, the impact of corporate governance on earnings management includes the evaluation of national and international studies within the scope of the board of directors, audit committee and property structure. Although the same variables were used as a result of the evaluation, differences are observed in the results.*

*One of the reasons for this is that researches collect the data published by companies in their financial statements. The second one is that there are problems in accessing data.*

**Keywords:** corporate governance; board of directors, audit committee, , ownership structure, earnings management, JEL Codes: G34

## 1. Giriş

Finansal tabloların güvenilirliği finansal bilgi kullanıcılarının yatırım kararı almasında önemlidir. Yaşanan muhasebe ve finansal skandallar ve krizler ülkelerin finansal piyasa güvenilirliğini kaybetmesine neden olmuştur. İşletme çalışanlarının kişisel veya büyük hissedarların çıkarlarını maksimize etme isteği işletmelerin gerçek performansını gizlemeye yöneltmiş ve sonucunda da finansal piyasaların şeffaflığını ve güvenilirliğini yetirmesine ve asimetrik piyasaların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Piyasalarda yatırımcı güvenliğini ve yetersiz olan yönetim politikaları güçlendirmek için kurumsal yönetim ilkeleri 2000'li yıllarda ortaya çıkmaya başlamıştır.

Bu makalenin amacı kurumsal yönetimin kar yönetimi üzerindeki etkisini araştıran çalışmaları örneklem, metot ve sonuçları bağlamında incelemektir. Bu amaçla makalede yönetim kurulu, denetim komitesi

ve mülkiyeti yapısının kar yönetimi üzerindeki etkisini araştırmış uluslararası ve ulusal çalışmaların toparlanmasında oluşmaktadır. Makale dört bölümden oluşmaktadır. İkinci bölümde kar yönetiminin tanımı, hesaplanması ve işletmelerin neden kar yönetim uygulaması yaptığını göstermektedir. Üçüncü bölümde ise kurumsal yönetimin tanımı, çeşitli ülkelerde ortaya çıkış şekli, amaçları ve ilkeleri gösterilmiştir. Dördüncü bölümde kurumsal yönetimin kar yönetim üzerindeki etkisi yönetim kurulu, denetim kurulu ve firma mülkiyet yapısı özellikleri kapsamında literatürdeki çalışmalar üzerinden incelenmiştir. Son bölümde sonuç ve öneriler ortaya konmaya çalışılmıştır.

## 2. Kar Yönetimi

İşletmenin temel amaçları arasında yer alan ve işletmenin devamlılığını sağlayan kar işletmenin belirli dönemlerde yaptığı faaliyetleri sonucunda gelirleri ile giderleri

arasındaki olumlu farktır. Kar aynı zamanda hem işletmenin hem de yöneticilerin performansını ölçmede kullanılan bir araç olarak da kullanılmaktadır. Hedeflenen kar ulaşmak bir işletmenin sermaye piyasalarındaki hisse senetlerinin değerini arttıracığı ve mevcut ve gelecekteki yatırımcılarına güven sağlayacağı için önemlidir. Ayrıca hedeflenen kara ulaşmak yönetici performansını olumlu etkilediği için yöneticilere prim ve ücret/maaş artışı sağlamaktadır. Ancak hedeflenen kar miktarına ulaşmak her zaman mümkün değildir. Bu durumda kar baskısı altında kalan yöneticiler kar yönetimi olarak adlandırılan finans tablolarındaki bilgileri manipüle ederek işletmeyi hedeflenen kar ulaşmış şekilde göstermektedir.

Kar yönetimi, yöneticilerin çeşitli nedenlerle muhasebe ilkelerindeki esnekliklerden yararlanarak finansal tablolarındaki bilgileri değiştirmesi sonucunda bu bilgileri kullan devlet, yatırımcıların, ortakların vb. kurum ve kişilerin yanıltılmasıdır. Kar yönetimi hakkında yapılan ilk çalışmalardan biri tanesi Schipper'a (1989) aittir. Schipper'a göre kar yönetimi bazı özel kazançlar elde etmek amacıyla dış finansal raporlama sürecine müdahaledir (Schipper, 1989, s.92). Literatürde en çok kullanılan kar yönetimi tanımlarından bir tanesi de Healy ve Wahlen'e (1999) aittir. Bunlara göre kar yönetimi, yöneticilerin finansal raporlamada ve şirketin temel ekonomik performansı hakkında bazı paydaşları yanlış yönlendirmek veya raporlanan muhasebe karına bağlı sözleşme sonuçlarını etkilemek üzere finansal raporları değiştirmek için işlemlerin yapılandırılmasında kullanılır (Healy ve Wahlen, 1999, s.368). Mulford ve Comiskey (2002) göre ise kar yönetimi karların önceden belirlenmiş bir hedefe yönelik aktif manipülasyondur.

Şirketlerin kar yönetimini tercih etmeleri çeşitli nedenlere bağlı olsa da literatürde

genel olarak üç ana sebep gösterilmektedir. Bunlar;

- Bildirilen kar ile ilgili sözleşme şartlarını veya hedeflerini gerçekleştirme.
- Dış yatırımcılar ve/veya gelecekteki nakit akışlarının beklentilerini ve/veya firma riski algılarını oluşturmak için kullanılan bilgi araçları tarafından kullanılan bilgileri belirlemek.
- Firmanın mali gücü mevcut veya potansiyel rakipleri, müşterileri, tedarikçileri, çalışanları, düzenleyicileri, baskı grupları, politikacıları vb. ile ilgilenen üçüncü tarafların bilgi kümesini etkilemek. (Walker, 2013, s.457)

İşletmelerin kar yönetimini tercih nedenleri farklılık gösterse de amaç işletmenin performansının veya işletmenin finansal yapısının değiştirilmesidir (Stolowy ve Breton, 2004, s.7). Bu amaçla işletme kar yönetimi ile sermaye piyasasında hisse senedi fiyatlarını yükseltir, optimal sözleşme imkanı bulur ve hedeflenen kara ulaşan yöneticinin primleri artar (Kirschenheiter ve Melumat, 2002, s.763). Bu durumda işletme toplum ve yatırımcılar arasında refah kazancı sağlarken, işletme ve yöneticileri arasında da refah kazancı yönetici lehinde olmaktadır (Demir ve Bahadır, 2007, s.2).

Yöneticilerin kar yönetimi ile hedeflenen kara ulaşmada kullandığı iki yöntem vardır. Bunlar tahakkuk temelli kar yönetimi (accruals-based earnings management) ile gerçek kar yönetimi faaliyetleridir (real earnings management activities). Birincisi, işletmelerin gerçek performansını bir süreliğine gizlemesi için muhasebe ilkelerinin esnekliğinden faydalanması olan tahakkuk temelli kar yönetimidir (Gao, 2016, s.189). Örneğin, girdi-fiyat artış dönemlerinde, ilk giren ilk çıkar envanter değerlendirme yöntemine dayanan kar son giren ilk çıkar yöntemine göre elde edilenlerden daha yüksek olacaktır. Maddi olmayan

duran varlıklar üzerindeki belirli harcamaların cari yıldaki giderler olarak mı yoksa zaman içinde amortisman ayrılan yatırımlar olarak mı değerlendirilmesi gerektiğine karar vermek özellikle zor olabilir. Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri geliştirilmekte olan proje teknik fizibilite testinden geçtikten sonra yazılım geliştirme giderlerinin amortismanına tabi tutulmasına izin verir. Bu kural uyarınca, iki büyük yazılım üreticisi olan IBM ve Computer Associates, geliştirme maliyetlerini rutin olarak değerlendirirken, Microsoft ise tüm geliştirme maliyetlerini geçerli gider olarak değerlendiriyor. Microsoft'un hiçbir zaman bir fizibilite testini başarıyla geçemeyen bir ürüne sahip olma ihtimalinin düşük olması nedeniyle, firma, muhasebe ilkelerinin esnekliğinden faydalanarak karını manipüle etmiştir (Lev, 2003, s.34).

Kar yönetiminin tespitinde tahakkuk temelli yaklaşımda isteğe bağlı tahakkukların (discretionary accruals) hesaplanması gerekmektedir. İsteğe bağlı tahakkuk tercih edilen muhasebe uygulamaları veya yapılan faaliyetler sonucu oluşan tahakkuktur (Sakin, 2016:183). İsteğe bağlı tahakkuk işletmenin toplam tahakkuk miktarı ile zorunlu tahakkuk arasındaki farktır.

$$DA_t = TA_t - NDA_t \quad (1)$$

$DA_t$  : İsteğe Bağlı Tahakkuk (Discretionary Accruals)

$TA_t$  : Toplam Tahakkuk ( Total Accruals)

$NDA_t$  : Zorunlu Tahakkuk (Non-Discretionary Accruals)

(Jones, 1991:207)

İsteğe bağlı tahakkukları hesaplamak zor olduğu için hesaplama yaparken bir göstergenin kullanılması gerekmektedir.

Direk olarak isteğe bağlı tahakkuk ölçülmesi yapılması Tip 1 ve Tip 2 hataya neden olmaktadır. Tip 1 hatada kar yönetimi olmamasına rağmen kar yönetimi varmış sonucuna ulaşılır. Tip 2 hatada ise mevcut kar yönetiminin tespiti başarısız olur (Lee ve Vetter, 2015, s.64).

Tahakkuk temelli yaklaşımda toplam tahakkuk ve özellikle zorunlu tahakkuk miktarının belirlenmesinde literatürde en çok tercih edilen yaklaşım Jones Modeli ve Düzeltilmiş Jones Modeli'dir. Bu modellerin dışında kullanılan diğer yöntemler ise Endüstri Modeli, DeAngelo Modeli, Healy Modelidir. Jones Modeli'nde (1991) toplam tahakkuk:

$$TA_t = \Delta CA_t - \Delta CASH_t - \Delta CL - DEP_t \quad (2)$$

$TA_t$  : Toplam Tahakkuklar (Total Accruals)

$\Delta CA_t$  : Cari Varlıklardaki Değişim (Current Assets)

$\Delta CASH_t$  : Nakitteki Değişim (Cash)

$\Delta CL$  : Cari Borçlardaki Değişim (Current Liabilities)

$DEP_t$  : Amortismanlar (Depreciation and Amortization Expense)

Jones Modeline göre zorunlu tahakkuklar ise;

$$NDA_t = \hat{a}_1 (1 / AT_{t-1}) + \hat{a}_2 (\Delta REV_t / AT_{t-1}) + \hat{a}_3 (\dot{P}PE_t / AT_{t-1}) \quad (3)$$

$NDA_t$  : Zorunlu Tahakkuklar (non-discretionary accruals)

$AT_{t-1}$  : Bir önceki döneme ait toplam varlıklar (total assets)

$\Delta REV_t$ : Gelirlerdeki değişim ( a change in revenues)

$PPE_t$ : Maddi duran varlıklar (gross plant, property, and equipment)

$\hat{a}_1, \hat{a}_2, \hat{a}_3$  : İşletme için tahmin parametreleri (estimated parameters for firm)

İşletmenin tahmin parametreleri ( $\hat{a}_1, \hat{a}_2, \hat{a}_3$ ) ise toplam tahakkukun aşağıdaki formülü ile bulunmaktadır. Formülün hesaplanması ile bulunan  $a_1, a_2, a_3$  zorunlu tahakkuk formülündeki  $\hat{a}_1, \hat{a}_2, \hat{a}_3$  temsil etmektedir ve  $e$  hata terimini göstermektedir (Jones, 1991, s.211).

$$TA_t = a_1 (1 / AT_{t-1}) + a_2 (\Delta REV_t / AT_{t-1}) + a_3 (PPE_t / AT_{t-1}) + e_t \quad (4)$$

Zorunlu tahakkukların hesaplanmasında kullanılan diğer bir yöntem ise düzeltilmiş Jones modelidir. Dechow ve arkadaşlarının düzeltilmiş Jones modelini geliştirmelerinin amacı Jones Modelindeki takdir yetkisi gelirler üzerinden gerçekleştiğinde isteğe bağlı tahakkukların hata terimi ile ölçülmesi gerektiği varsayımını ortadan kaldırmaktır (Dechow ve ark., 1995:199). Düzeltilmiş Jones modelinde zorunlu tahakkuklar;

$$NDA_t = \hat{a}_1 (1 / AT_{t-1}) + \hat{a}_2 (\Delta REV_t - \Delta REC_t) / AT_{t-1} + \hat{a}_3 (PPE_t / AT_{t-1}) \quad (5)$$

$\Delta REC_t$  : Net alacaklardaki değişiklik (net receivables)

Modelde yer alan ( $\hat{a}_1, \hat{a}_2, \hat{a}_3$ ) kat sayılar orijinal Jones toplam tahakkuk modeli (4) ile hesaplanmaktadır.

İşletmelerin kar yönetimi ile planlanan kar miktarına ulaşmada kullandığı ikinci yön-

tem ise gerçek kar yönetimi aktiviteleridir. Roychowdhury (2006) gerçek kar yönetim aktivitesini yöneticilerin işletmenin paydaşlarını aktivitelerin normal süreçlerinde belirli finansal raporlama hedeflerine ulaşıldığını inandırarak normal operasyonel uygulamalardan sapma olarak tanımlamıştır. Buna göre yöneticiler gerçek kar yönetim aktivitesini üç şekilde gerçekleştirmektedir. Bunlar;

- Satış manipülasyonu, yani, satışların zamanlamasını hızlandırmak ve/veya artan fiyat indirimleri veya daha fazla borç veren kredi koşulları yoluyla sürdürülebilir olmayan ek satışlar üretmek (örneğin, satış koşulları, kredi koşulları, satışları artırma, indirim vb. ile kısıtlamaların kolaylaştırılması)
- İsteğe bağlı harcamaların azaltılması (örneğin, araştırma ve geliştirme ve reklam maliyetleri gibi harcamaları azaltmak)
- Aşırı üretim veya satılan malların daha düşük maliyetini rapor etmek için artan üretim (örneğin, birim ürün maliyetini düşürmek için seri üretim). (Roychowdhury, 2006, s.339)

### 3. Kurumsal Yönetim

Kurumsal yönetim kavramı 2000'li yılların başlarında gelişmiş ülkelerde meydana gelen finansal olaylardan sonra üzerinde tartışılan bir kavram haline gelmiştir. Temelde kurumsal yönetim şirketlerin yönetiminde, finansal raporlarında ve denetiminde şeffaflık ve güvenilirlik getiren yönetim biçimidir. Örneğin, ABD'de Temmuz 2002'de Enron ve WorldCom gibi çok bilinen şirketler bazı büyük kurumsal hatalarına karşı olarak ABD Kongresi Sarbanes-Oxley yasasını kabul etti. Sarbanes-Oxley'in belirgin amacı finansal raporlamada şeffaflık, zamanlama ve kaliteyi geliştirmektir. Sarbanes-Oxley, 1934 tarihli Menkul Kıymetler Yasası'ndan bu yana ABD'de yürürlüğe girecek kurum-

sal yönetim uygulamalarını etkileyen en önemli mevzuattır ve ABD sınırlarının ötesinde kontrol etkilerine sahiptir (Merchant, Stede, 2007, s.578). Bir başka örnek ise Avrupa'da eski devlet mülkiyetindeki işletmelerin özelleştirilmesindeki artış ve birçok ülkede birleşme ve devralmalar, daha geniş bir hissedar grupları oluşturulduğundan ve finans sağlayıcılarının yatırımlarının korunacağından emin olmaları gerektiğinden, daha iyi bir kurumsal yönetime ihtiyaç duyulmasına neden olmuştur. 2003 yılında sunulmuş olan AB'de Kurumsallaşma Yasasının Modernleştirilmesi ve Kurumsal Yönetişimin Geliştirilmesi Eylem Planı ile ilgili gelişmeler olmuştur. Hissedarların hak ve yükümlülükleri, iç kontrol ve Avrupa Şirketler Hukuku'nun modernizasyonu ve basitleştirilmesi gibi çeşitli öncelikler belirlenmiştir. Ayrıca, 2011'de daha yakın zamanda AB, mevcut kurumsal yönetim mekanizmalarını geliştirmek için ileriye dönük yollarla ilgili bir halk müzakeresi başlatmış olan AB Kurumsal Yönetim Çerçevesiyle ilgili Yeşil Bildiri yayınlamıştır. Bildiri kurullar, hissedarlar ve "uymak veya açıklamak" ilkeleri olarak üç bölümden oluşmaktadır. Bildirinin amacı, gündeme getirilen konular hakkında geniş bir tartışmaya sahip olmaktır (Malin, 2013, s.228-229). Asya ülkelerinde ise finansal krizden bu yana kurumsal yönetim önemli bir politika konusu haline gelmiştir. Hükümetler, yatırımcıların menfaatlerini koruma, sistemik piyasa risklerini azaltma, finansal istikrarı sağlama ve yatırımcıların daha iyi hesap verebilirlik ve şeffaflık yoluyla sermayenin bölgeye geri dönüşünü teşvik etme konusundaki güvenlerini artırma gereği olarak, kurumsal yönetişimin iyileştirilmesine yönelik bir taahhüt olmuştur (Cabalu, 2005, s.52-53). Türkiye'de kurumsal yönetim Türk Ticaret Kanunu, SPK, BİST düzenlemeleri ve bazı iş adamları derneklerinin çalışmaları ile gündeme gelmiştir. Türkiye'de 2012 yılında yürürlüğe giren 6012 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile kurumsal

yönetim ilkeleri kabul edilmiş ve yapılması gereken düzenlemeler yasal zorunluluk haline gelmiştir (Ataman vd. 2017, s.168).

Kurumsal yönetim hakkındaki ilk çalışmalarından bir tanesi 1992 yılındaki Cadbury Raporudur. Kurumsal sistemlerin işleyişi hakkında kaygıların artması üzerine yayınlanan bu raporda kurumsal yönetim şirketlerin yönlendirildiği ve kontrol edildiği sistem olarak tanımlanmıştır. Kurumsal yönetimin çeşitli tanımları olmakla birlikte uluslararası çalışmalar kullanılan tanımlar OECD ve Dünya Bankasına aittir. OECD'ye göre kurumsal yönetim; yöneticiler ve hissedarlar arasındaki ilişkiyi yöneten kurallar ve uygulamalar ile çalışanlar ve alacaklılar gibi paydaşlar, pazar güvenini, finansal piyasa bütünlüğünü ve ekonomik verimliliği destekleyerek büyümeye ve finansal istikrara katkıda bulunur (OECD, 2005, s.183). Dünya Bankası'na göre kurumsal yönetim; şirketlerin, sahiplerin ve düzenleyicilerin yönlendirildiği ve kontrol edildiği sistemdir (WorldBank,2015).

İşletmelerde kurumsal yönetimin önemi iki şekilde ortaya çıkmaktadır. Birincisi işletmenin sahipleri, paydaşları, yöneticileri, çalışanları ve tüketicileri arasında vekil problemi (agency problem) veya çıkar çatışmasıdır. İkinci ise sözleşmelerin işlem maliyetleridir (transaction costs) (Hart, 1995, s.678). Şirketlerin kaynaklarını optimal bir şekilde kullanmasını sağlayan rekabet ekonomik verimlilik açısından olumlu olsa da işletmelerdeki kurumsal yönetim sorununu tek başına çözebileceği düşünülemez. Kurumsal yönetim oluşturduğu şeffaf piyasa yapısı ile bireylere daha güvenilir ortam sağlayarak sermaye getirisini güvence altına almaktadır. Bu durumda Shleifer ve Vishny (1997) göre kurumsal yönetim mekanizmaları politik süreç içerisinde daha iyi piyasa ortamı için değiştirilebilecek ekonomik ve yasal kurumlardır.

Kurumsal yönetimin ortaya çıkmasında farklı amaçlar olsa da Anand (2008) göre iyi kurumsal yönetimin amacı hissedarların ihtiyaçlarını karşılayabilecek etkin organize olmuş yönetim ve faaliyet yapısı oluşturmaktadır. Aktan (2013) kurumsal yönetimin amaçları şu şekilde belirtmektedir;

- Üst yönetimin sahip olduğu yetkilerin kötüye kullanılmasını engellemek
- Yatırımcıların haklarının korunması
- Hissedarlara eşit ve adil davranılması
- Şirketle ilişkili olan azınlık haklarının korunması
- İşletmenin finansal durumu hakkında piyasalara doğru bilginin verilmesi
- İşletmenin yönetim kurulu sorumluluğunun doğru ve açık olması
- Üst yönetimin eylemlerinden dolayı hesap verme ilkesinin yerine getirilmesinin garanti edilmesi
- Karın paydaşlar ve hissedarlar arasında hakları oranında dağıtılması
- Sermayedar ile yönetici arasındaki çıkar çatışmasının kontrol altında tutulması
- Yatırımcıya güven tahsis edilmesi

İyi kurumsal yönetimin amacının gerçekleştirilmesi için çeşitli kriterler belirlenmiştir. OECD'de Nisan 2004 yılında yeni kabul edilen prensiplerle beraber altı tane kurumsal yönetim ilkesi bulunmaktadır (OECD, 2005:185). Türkiye'de Sermaye Piyasası Kurulu'nun (2003) belirlediği ilkeler ise pay sahipleri, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık, menfaat sahipleri ve yönetim kuruludur. Ancak bu alanda yapılan çalışmalarda genel olarak kabul görmüş dört ilke bulunmaktadır. Bunlar; şeffaflık, hesap verilebilirlik, adalet/eşitlik ve sorumluluk ilkeleridir.

- Şeffaflık ilkesi, şirket hakkındaki bilgilerin ilgililer için ulaşılabilir ve anlaşılabilir olması için yapılan düzenlemelerdir (Dinç, Abdioğlu, 2009:160).

- Hesap verilebilirlik ilkesi, şirketlerin kuruluş amaçlarına göre faaliyet gösterip göstermediğinin sorgulanmasıdır. Bu ilke ile hukuk kurallarına uygunluk, yapılan iç ve dış kontroller ve eşitlik ilkelerine uygunluk sorgulanmakta ve görevlerin yerine getirilip getirilmediğinin değerlendirilmesi yapılabilmektedir (Çınar, 2015, s.13).
- Adalet ve eşitlik ilkesindeki amaç ise hissedarların hepsine eşit şekilde davranılmasını sağlamaktır. Bu ilke içerisinde genel kurullara katılma ve oy kullanma, kar payı alma, bilgi alma vb. haklar konusunda işletmelerin eşit davranması sağlanmaktadır (Aktan, 2013:169).
- Sorumluluk ilkesi işletme yönetim kurulunun paydaşlarına yaptığı her iş ve neticenin sonucundaki sorumluluğunun ifadesidir (Yılmaz, Kaya, 2014, s.22).

Bu kriterler ülkelerin sermaye piyasalarında işlem gören şirketlerin kurumsal yönetim endeks puanlarını belirlemede ve performans ölçümünde kullanılmaktadır. Örneğin Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi, borsada işlem gören ve endeks puanı 10 üzerinde en az 7 ve ayrı ayrı her kriter için 10 üzerinden en az 6.5 puanı olan şirketlerin fiyat ve getiri performansının ölçülmesi amacıyla oluşturulmuştur.

#### 4. Kurumsal Yönetimin Kar Yönetimine Etkisi

Kurumsal yönetim özellikleri, yöneticilerin menfaatlerini hissedarların menfaatleri ile uyumlu hale getirerek ve finansal bilgilerin güvenilirliğini ve finansal raporlama sürecinin bütünlüğünü artırarak yatırımcılara yardımcı olmak ve yatırımcıların finansal bilgiye olan inancını zayıflatan fırsatçı davranışlara karşı mücadele etmektir (Meca, Ballesta, 2009, s.594). Bu nedenle kurumsal yönetim kar yönetimi uygulamasına karşı kilit öneme sahiptir. Doyle ve

ark. (2007) göre zayıf kurumsal yönetimin kar yönetimi aracılığı ile gerçekleşen tahakkuklar ve tahakkuk tahmininde istenmeyen izin vermektedir.

Kurumsal yönetim, ilkelerinden de anlaşılacağı gibi firma içi ve dışı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kurumsal yönetimin firma içi vasfı yönetim kurulu ve komitelerin yapısı, yönetim teşvikleri ve mülkiyet yapısı, firma dışı vasfı ise hissedarlar ve denetçiler sayılır (Brown ve ark., 2011, s.98). Kurumsal yönetimin kar yönetimine etkisini araştıran çalışmalar kar yönetiminin yönetim kurulu ve komitelerin yapısı (bağımsız üye sayısı, toplanma sıklığı, üyelerin finansal bilgiye sahip olmasının etkisi), denetim (iç ve dış denetim faaliyetleri) ve mülkiyet yapısı ile arasındaki ilişkileri incelemiştir.

#### 4.1 Yönetim Kurulu Niteliği ve Kar Yönetimi Arasındaki İlişki

Yönetim kurulu, şirketin yönetimi ile ilgili politikaların geliştirildiği ve hissedarları temsil etmek için seçilen bir grup kişidir. Yönetim kurulu şirketlerin karar kontrol sistemlerinin ortak noktası ve üst düzey yöneticilerin işe alınması, işten çıkarılması önemli kararları onaylama ve izleme gücüne sahiptir (Fama, Jensen, 1983, s.311).

Yönetim kurulunun özellikleri kar yönetimi üzerinde önemlidir. Yönetim kurulunun niteliği önceki çalışmalarda kurulun büyüklüğü, bağımsızlığı, toplanma sıklığı, kurul rotasyonu, CEO ikiliği ile tanımlanır. Beasley ve Salterio (2001) çalışmasında yönetim kurulunu kurulun yapısı, CEO ile yönetim kurulu başkanının görev ayrımı ve kurulun büyüklüğüne göre incelemiştir.

Yönetim kurulu yapısı kurulun bağımsızlığı ile yani kuruldaki yönetici ve yönetici olmayan üye sayısı ile ilgilidir. Kurulda bağımsız yönetici sayısının çok olması kar

yönetimini tespitinde başarılı olup olmayaacağı net olmamasına rağmen örneğin Xie ve arkadaşları (2002) yaptığı çalışmada yönetim kurulunda bağımsız üye sayısı daha çok şirketlerin kar yönetimini ve kurulun faaliyetlerin daha iyi izlediğini bulmuşlardır.

Kar yönetimini tespitte yönetim kurulunun büyüklüğünün etkili olup olmadığı yapılan çalışmalarda çelişkili sonuçları vardır. Örneğin Yermack (1995) göre kurulun büyüklüğü ile firma değeri arasında negatif ilişki vardır ve küçük kurullar daha etkindir. Eisenberg vd. (1998) yaptıkları çalışmada küçük ve orta ölçekli Finli firmalarda kurul büyüklüğü ile karlılık arasında negatif ilişki bulmuşlardır.

Kurulun toplanma sıklığı kurulun aktivitesini yansıtmaktadır. Vafeas (1999) göre şirketin kurumsal yönetim ve mülkiyet yapısına bağlı olan kurulun toplanma sıklığında daha aktif olan yani daha sık toplanan yönetim kurullarının faaliyet performansı daha yüksektir.

Yönetim kurulu rotasyonu kurul üyelerinin görev süresinin şirket performansı üzerindeki etkisini ölçmektedir. Huang ve Hilary (2018) göre görev süresi daha kısa olan yönetim kurulan sahip şirketlerin değeri görev süresi daha uzun yönetim kuruluna göre daha yüksektir. Ayrıca çalışmada yönetim kurulu görev süresinin uzun olması kurulun izleme faaliyetinde azalmaya ve şirket değerine zarar veren faaliyetlerde artış olduğunu göstermektedir.

CEO ikiliği şirketin CEO ve yönetim kurulu başkanlığının aynı kişinin üzerinde olmasıdır. Jense (1993) göre yönetim kurulu başkanın görevi, yönetim kurulu toplantılarını yürütmek ve CEO'yu işe alma, işten çıkarma, değerlendirme ve tazmin etme sürecini denetlemek olduğu için CEO bu görevi kişisel çıkarlarından bağımsız gerçekleştiremeyecektir.



## 4.2 Denetim Komitesi ve Kar Yönetimi Arasındaki İlişki

Kar yönetimini tespit etmede yönetim kurulunun niteliği olan kurulun büyüklüğü, toplanma sıklığı, üyelerin bağımsızlığı gibi konular önemli olmakla birlikte kurulun alt birimleri olan komitelerde önemlidir. Anderson vd. (2004) yönetim kurulunun muhasebe sürecinin gözetimden sorumlu olmasına rağmen bu sürecin denetimini denetim komitesine verdiğini belirtmektedir. Ayrıca çalışmada paydaşlara güvenilir bilgi verilmesi için muhasebe süreçlerini oluşturmada ve takip etmede denetim komitesinin önemli olduğu belirtilmektedir. Klein (1998) göre denetim komitesinin temel işlevi şirketin iç ve dış denetçileri ile şirketin finansal tablolarını, denetim süreçlerini ve muhasebe kontrollerini yapmak için düzenli görüşmektedir.

Denetim komitesinin temel işlevlerini yerin getirmesi için komitenin bağımsız üyelerden oluşması gerekliliği literatürde vurgulanmaktadır. Lynn (1996) etkin bir denetim komitesi için üyelerinin bağımsız olması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Menon ve Williams (1994) göre bağımsız olmayan bir denetim komitesinin objektif denetim sağlayamayacaktır.

Denetim komitesi kar yönetimi kontrolünden direkt rol oynadığı için komite üyelerinin finansal deneyime ve bilgiye sahip olmasıdır. Yu'nun (2008) çalışmasının sonucuna göre finans ve muhasebe alanlarında deneyime sahip üyelerin olduğu komitelere sahip şirketlerde kar yönetim uygulamalarının olmadığı görülmüştür. Ayrıca ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu'nda (U.S. Securities and Exchange Commission-SEC) yer alan şirketlerin denetim komitelerinin en üç bağımsız ve finansal uzmanlığı olan üyelerden oluşması gerekmektedir (Deloitte, 2018, s.3).

Kar yönetimin tespitinde şirketlerin iç denetim fonksiyonu ve dış denetiminin önemli yeri vardır. Denetim komitesine ek olarak şirketler risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerinde etkinliği artırabilmek için iç denetim fonksiyonu kurmaktadır. Coram vd. (2008) göre iç denetim fonksiyonu şirketin iç yapısına aşına olduğu için kar yönetimini tespit etmede ve iç denetimdeki zayıf yönlerin bulunmasını sağlayabilir. Ayrıca Davidson vd. (2005) iç denetim fonksiyonun kar yönetimini tespit etmedeki rolünü dış denetimin tamamlayıcısı olarak görmektedir. Dechow (1996) dış denetçinin bağımsızlığı ve kalitesi, kar yönetiminin tespit edilip finansal tablolardan çıkarılma olasılığını etkileyecektir. Ayrıca DeAngole (1981) ve Palmrose (1987) yaptıkları çalışmalarda dış denetimin kalitesinin dış denetim firmasının büyüklüğü ile ilgili olduğunu göstermektedir. Bu çalışmalara göre büyük denetim firmaları küçük denetim firmalarına göre finansal raporlama sürecini ve denetimini daha nitelikli yapmaktadır. İç denetim fonksiyonu ve dış denetim arasında bir uyumsuzluk olduğundan ise Klein (2002) göre denetim komitesinin iki taraf arasında arabulucu olarak rolü, her iki tarafın da nihai olarak dengeli ve daha doğru bir rapor üretme konusundaki farklı görüşlerini almaktır.

Tablo 1 ve 2 yönetim kurulu ve denetim komitesi niteliği ile kar yönetimi arasındaki ilişki hakkında uluslararası ve ulusal literatürdeki bazı çalışmaları göstermektedir. Çalışmaların sonuçlarından da görülebileceği gibi kurumsal yönetim ilkeleri çoğunlukla firmaların kar yönetim uygulamasını engellemektedir. Özellikle yönetim kurulu ve denetim komitelerindeki bağımsız üye sayısı ve finansal uzmanlık ile kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır. Ancak sonuçlar arasında çelişkilerde mevcuttur. Bunun sebebi ise çoğunluklu örneklem kısıtlılığı ve veri azlığından kaynaklanmaktadır. Sonuçlar arasında çelişkinin bir diğer se-

bebi de ülkeler arasındaki gelişmişlik seviyeleridir. Gelişmiş ülkeler daha şeffaf piyasa yapılarına sahip olduğu için kurumsal yönetim kuralları kar yönetimi üzerinde gelişmekte olan ülkelere göre daha fazla etkilidir. Ayrıca ülkenin kültürel yapısı da kurumsal yönetimin kar yönetimi üzerindeki etkisini etkilemektedir.

### 4.3 Mülkiyet Yapısı ve Kar Yönetimi Arasındaki İlişki

Mülkiyet yapısı, oyların ve sermayenin özkaynak dağılımına göre ve aynı zamanda özkaynak sahiplerinin kimliği ile tanımlanır. Firmanın mülkiyet yapısı kurumsal yönetimde büyük öneme sahiptir çünkü yöneticilerin teşviklerini ve dolayısıyla yönettikleri şirketlerin ekonomik verimlerini belirlerler. Mülkiyet yapısını Demsetz ve Lehn'e (1985) göre firmanın değerimize büyüklüğü, kar potansiyeli ve hissedar kararlarının kapsamı ve etkisi üzerine bir sınırlama getirecek sistematik düzenlemesi belirlemektedir.

Mülkiyet yapısı firmanın kar niteliğini etkilemektedir. Dağıtılmış mülkiyet yapısına sahip olan firmalarda firmanın kontrolü tek bir kişinin elinde olmadığı için kar yönetimi azalmaktadır (Man vd., 2013, s.405). Çünkü Shleifer ve Vishny (1997) göre mülkiyet belirli bir oranı geçtiği zaman büyük mülkiyet hakkına sahip kişiler şirkette tam kontrol sahibi olurlar ve azınlık hissedarlarının haklarına dikkat etmeden bu kontrolü kendi çıkarları için kullanırlar. Sánchez-Ballesta ve García-Meca (2007) yaptıkları çalışmada şirket içinden hisse oranına sahiplik fazla olduğunda ihtiyari tahakkuk oranının arttığını belirtmişlerdir.

Firmanın mülkiyet yapısı firma performansı ve CEO ve diğer çalışanların ücretleri üzerinde de etkilidir. Mehran (1994) yaptığı çalışmaya göre mülkiyet yapısında yönetici sahiplik oranı daha fazla olan

firmalarda firma performans oranı daha yüksektir. Ancak Dyck ve Zingales (2004) göre dağıtık mülkiyet yapısına sahip firmalarda yöneticilerin firma performansını gizleyemediği için kar yönetiminin azalmaktadır. Ancak Demsetz ve Villalonga (2001) yaptığı çalışmada mülkiyet yapısı ile firma performansı arasında bir ilişki bulamamıştır.

Mülkiyet yapısı ayrıca firma performansında olduğu gibi firma çalışanlarının ücretleri üzerinde de önemlidir. Core vd. (1999) göre firma öz kaynağının en az %5'ne sahip dışardan bir hissedar olduğunda CEO ücreti ile CEO mülkiyet oranı arasında negatif ilişki vardır. Hambrick ve Finkelstein (1995) göre yönetim kontrollü firmalarda CEO ücreti dışardan yani yönetici olmayan biri tarafından yönetilen firmalara göre daha yüksektir. Werner vd. (2005) yaptığı çalışmada yönetim kontrollü firmalarda ücret performans duyarlılığı firma sahibi tarafından yönetilen şirketlere göre daha düşüktür.

Tablo 3 ve 4 mülkiyet yapısı ile kar yönetimi ile ilgili uluslararası ve ulusal literatürdeki bazı çalışmaları göstermektedir. Tablo sonuçlarına göre mülkiyet yoğunluğunun yüksek olduğu firmalarda kar yönetim uygulaması çok sık görülmektedir. Yoğunluğun yüksek olduğu firmalarda büyük paya sahip olan kişiler firma kararlarını azınlık pay sahiplerini dikkate almadan kendi çıkarlarını maksimize etmek için kullanmaktadır. Ancak orta düzeyde mülkiyet yoğunluğu, bağımsız hissedar, kurumsal mülkiyet ile kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır. Son olarak tablo 1 ve 2'deki gibi sonuçlar arasındaki çelişki sebepleri burada da geçerlidir.

*Tablo 1. Yönetim Kurulu ve Denetim Komitesi Niteliği ve Kar Yönetimi İlişkisi ile İlgili Uluslararası Çalışmalar*

Yazar	Örneklem	Metot	Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	Sonuç
Klein (2002)	S&P 500 deki 692 ABD firması	Arşiv (1992-1993)	Denetim komitesi, yönetim kurulu	Olağandışı tahakkuk	Denetim komitesi ve yönetim kurulu olağandışı tahakkuk ile negatif ilişkilidir. Komitede ve kurulda bağımsız üye sayısı azaldıkça olağandışı tahakkuk miktarı artmaktadır.
Xie, Davidson ve DaDalt (2002)	S&P 500 deki 282 firma	Arşiv (1992-1993-1996)	Yönetim kurulu niteliği, denetim komitesi ve icra komitesi	İhtiyari tahakkuk	Yönetim kurulu bağımsız ve kurumsal deneyime sahip üyelerden oluştuğunda kar yönetimi ile negatif ilişkilidir. Ayrıca kurumsal veya yatırım bankacılığı deneyimine sahip denetim komitesi kar yönetimi ile negatif ilişkilidir. Kurul ve komite toplanma sıklığı ile kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır.
Davidson, Goodwin-Stewart, Kent (2005)	Avusturya Menkul Kıymetler Borsasında yer alan 434 firma	Kesitsel Analiz	Yönetim kurulu, Denetim komitesi, İç denetim fonksiyonu, Dış denetim	İhtiyari tahakkuk	Kar yönetimi ile bağımsız üye sayısı daha çok olan kurul arasında negatif ilişki varken CEO ikiliği ile kar yönetim arasında ilişki bulunamamıştır. Yönetimci olmayan üyelerden oluşan denetim komitesi ile kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır. İç denetim fonksiyonu ve dış denetimin kar yönetimi ile ilişkisi bulunamamıştır.
Bedard, Johnstone (2004)	Araştırmaya katılan 1000 muhasebe firması	Muhasebe Firmaların müşteri değerlendirilmesi (2000-2001)	Planlanan denetim saati, Faturalama oranı	Kurumsal risk yönetimi, Kar manipülasyon riski	Denetçiler kar manipülasyon riski olan firmalar için daha fazla denetim saati ve faturalama oranı planlamaktadır. Ayrıca Kurumsal yönetim riski büyük olan firmalarda kar manipülasyon riski daha fazla olduğu için planlanan denetim saati ve faturalama oranının daha yüksektir. Kurumsal yönetim riski ile planlanan denetim saati ve faturalama oranı arasında ilişki bulunamamıştır.
Park, Shin (2004)	Toronto Menkul Kıymetler Borsası Batı veritabanının 539 firma	Global Vantage veritabanı 1991-1997	Kurulda dışardan yönetici oranı, Finansal aracı kuruluşların kuruldaki oranı, emeklilik fonu	Olağandışı tahakkuk	Tamamen dışardan yöneticilerin oluşturduğu bir yönetim kurulunun kar yönetimini azaltmada etkili değildir. Ancak finansal araçların temsilcilerinin de bulunduğu yönetim kurulunun kar yönetimini azaltmaktadır. Kuruldaki büyük emeklilik fonu temsilcilerinin kar yönetimini azaltmaktadır.
Karamanou, Vafeas (2005)	Fortune 500'de yer alan 275 firma	Vekil Beyanı 1995-2000	Yönetim kurulu niteliği, Denetim Komitesi niteliği	Tahmin Olasılığı, Nokta tahmini, Tahmin doğruluğu, Tahmin getirisi	Etkili kurumsal yönetime sahip firmaların özellikle kötü zamanlarda bir tahmin olasılığı yapması veya güncellemesi mümkündür. Etkili yönetim kurulu ve denetim kuruluna sahip firmaların tahmin doğruluğu yüksektir. Tahmin getirisi kurul ve komite büyüklüğü ile negatif ilişkilidir. Finansal uzmanlığa sahip denetim komitesi üyeleri ile tahmin getirisi pozitif ilişkilidir.

Katmon, Farooque (2015)	Investor Relations Magazine Award'de yer alan 145 firma	Arşiv (2005-2006-2007-2008)	Açıklama Niteliği (Yatırımcı ilişkisi, Yıllık raporda ileriye dönük bilgi, Analist tahmin doğruluğu)  İç Kurumsal Yönetim (Yönetim kurulu ve Denetim komitesinin bağımsızlığı, büyüklüğü, toplanma sıklığı ve denetim komitesi finansal uzmanlığı)	İhtiyari tahakkuk	Açıklama niteliği kar yönetimini engellemede iç kurumsal yönetim mekanizmalarına göre daha başarılıdır. Denetim komitesinin toplanma sıklığı hariç olmak üzere yönetim kurulu ve denetim komitesi özelliklerinin yüksek açıklama niteliğine sahip firmalarda kar yönetimi üzerinde bir etkisi yoktur.
Shan (2015)	Şanghay Menkul Kıymet Borsası 180 ve Shenzhen Menkul Kıymet Borsası 100 yer alan 1012 firma	Arşiv (2001-2002-2003-2004-2005)	Kurumsal yönetim mekanizmaları	Hisse senedi fiyatı	Kar yönetimi hisse senedi fiyatını düşürdüğü ve iyi kurumsal yönetimi uygulamasının kar yönetimini kısıtladığı bulunmuştur.
Garven (2015)	Compustat Kuzey Amerika'da yer alan 148 firma	Arşiv (2005-2007)	Yönetim kurulu niteliği, Denetim kurulu niteliği	Gerçek kar yönetimi (real earnings management)	Denetim kurulunda dışardan yönetici sayısı ile gerçek kar yönetimi arasında pozitif ilişki varken, komite toplanma sıklığı ile negatif ilişki vardır. Yönetim kurulunda bağımsız yöneticilerin hisseleri ile gerçek kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır.
Zalata, Roberts (2016)	500 Birleşik Krallık firmaları içinde yer alan 713 firma	Arşiv (2008-2010)	Yönetim kurulu niteliği, Denetim kurulu niteliği	Sınıflandırma kayması (classification shifting)	Bağımsız ve görev süresi daha uzun olan yöneticilerin sınıflandırma kaymasını azaltmada önemli rolü vardır. Ayrıca toplanma sıklığı, finansal uzmanlığı daha fazla olan ve uzun süreli yöneticileri olan denetim komitelerinin sınıflandırma kaymasını azaltmada daha etkilidir. Ancak denetim kurulu üyeleri arasında diğer firmalarda CEO olan kişilerin sayısının yüksek olduğu firmalarda sınıflandırma kayması daha yaygındır.
Halioui, Neifar, Abdelaziz (2016)	NASDAQ 100 de yer alan 471 firma	Arşiv (2008-2012)	Kurumsal yönetim mekanizmaları (kurul büyüklüğü, CEO ikiliği, kurul yapısı), CEO ücreti (maaş, hisse senedi, toplam tazminat) CEO niteliği (görev süresi, yaş), Vergi harcı	Vergi Agresifliği	Kurul büyüklüğü, CEO maaşı ve CEO hisse senedi ile vergi agresifliği arasında negatif ilişki vardır. CEO ikiliği, vergi harcı ile vergi agresifliği arasında pozitif ilişki vardır. Ayrıca CEO görev süresi (negatif) ve yaşı (pozitif) ile vergi agresifliği arasında küçük bir ilişki bulunmuştur.

Mollah, Farooque, Mobarek, Molyneux (2015)	Datastream ve Bankscope veri tabanında yer alan 35 ülkeden 179 ticari banka ve BHC	Arşiv (2004-2010)	Kurul Yapısı (bağımsızlığı ve büyüklüğü), CEO gücü (CEO ikiliği, Firma içinde seçilen CEO, CEO görev süresi), Risk yönetimi	Kar tahmin edilebilirliği (gelecek yıl nakit akışı)	Genel muhasebe ilkeleri ve IFRS kurları kapsamındaki kar niteliği (cari kar) ile gelecek yıla ait nakit akışı arasında pozitif ilişki vardır. Ayrıca küçük ve bağımsız kurul ile gelecek yıla ait nakit akış tahmini arasında pozitif ilişki vardır. CEO ikiliği ile gelecek yıla ait nakit akış tahmini arasında pozitif ilişki vardır.
Bajra ve Cadez (2018)	ABD sermaye piyasasındaki Avrupa Merkezli 127 şirket	Arşiv (2000-2014)	İç denetim fonksiyonu, Yönetim Kurulu Niteliği	İhtiyari tahakkuk	İç denetim fonksiyonu ihtiyari tahakkuklar ile negatif ilişkilidir. Ancak yönetim kurulu niteliğinde sadece bağımsızlık ve rotasyon ihtiyari tahakkuklar ile negatif ilişkilidir. Ayrıca iki değişkenin ihtiyari tahakkuk üzerindeki birlikte etkisi pozitifdir.

*Tablo 2. Yönetim Kurulu ve Denetim Komitesi ve Kar Yönetimi ile İlgili Ulusal Çalışmalar*

Yazar	Örneklem	Metot	Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	Sonuç
Ağca, Önder (2015)	Borsa İstanbul da yer alan 125 firma	Arşiv (2006-2010)	Yönetim kurulu niteliği (bağımsızlığı ve büyüklüğü), Denetim komitesi niteliği (bağımsızlığı ve büyüklüğü)	İhtiyari tahakkuk	Yönetim kurulu ve denetim komitesi büyüklüğü ile kar yönetimi arasında pozitif ilişki vardır. Hem kurul hem de komitede bağımsız üye oranı ile kar yönetimi arasında negatif ilişki bulunmaktadır.
Yavuzaslan, Kalmış (2016)	Borsa İstanbul da yer alan 119 firma	Arşiv (2005-2010)	Yönetim kurulu niteliği (büyüklüğü, bağımsızlığı, icracı olmayan üye, CEO ikiliği) Denetim komitesi niteliği (büyüklüğü, bağımsızlığı, icracı olmayan üye), Kurumsal yönetim komitesi, Halka açıklık oranı	İhtiyari tahakkuk	Yönetim kurulu değişkenlerinden sadece icracı olmayan üye sayısı ile kar yönetimi arasında negatif anlamlı ilişki bulunmuştur. Denetim komitesi değişkenlerinde komite büyüklüğü ve komitede icracı olmayan üye sayısı ile kar yönetimi arasından negatif ilişki vardır. Kurumsal yönetim komitesinin varlığı ile kar yönetimi arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.
Ocak, Arıkoğlu (2017)	Borsa İstanbul Ulusal Tüm Endeksinde yer alan 904 firma	Arşiv (2008-2013)	Yönetim kurulu niteliği (bağımsızlığı, büyüklüğü, CEO ikiliği, cinsiyet), Denetim komitesi niteliği (büyüklüğü, bağımsızlığı, bağımsız denetim kuruluşu, 4 büyük denetim firması)	İhtiyari tahakkuk	Yönetim kurulunda bağımsız üye sayısı ve kurulda kadın üye sayısı ile kar yönetimi arasında negatif anlamlı ilişki bulunmuştur. Denetim komitesinde bağımsız üye sayısı ile kar yönetimi arasında negatif anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca komitede bağımsız üye sayısı ve 4 büyük denetim firmasının kar yönetimi üzerindeki birlikte etkisi negatiftir.

Bekçi, Gör (2015)	Kamu Aydınlatma Platformunda yer alan 46 bağımsız denetim şirketi	Anket (boşluk modeli)	Kurumsal yönetim uygulamaları (kamuyu aydınlatma, menfaat sahipleri, pay sahipleri, yönetim kurulu)	Denetim kalitesi	Yönetim kurulu için kurumsal yönetim uygulamalarının artması ile kurul bağımsızlığının sağlanması sonucunda denetim kalitesinin arttığı görülmüştür.
Aytekin, Sönmez (2016)	Borsa İstanbul'da yer alan 7 ulaştırma sektöründeki firma	Arşiv (2010-2014)	Yönetim kurulu (büyüklüğü, bağımsızlığı), Kurumsal yatırımcı payı, Yabancı yatırımcı payı, Halka arz oranı, Nitelikli pay sahipliği,	Firma performansı (aktif karlılık, öz sermaye karlılığı)	Yönetim kurulu büyüklüğü ile öz sermaye karlılığı arasında pozitif ilişki bulunmaktadır. Kurulda yer alan bağımsız üye sayısı ile firma performans arasında bir ilişki bulunamamıştır.
Yücel (2016)	Worldscope da yer alan altı gelişmiş ülke ve altı gelişmekte olan ülkedeki borsaya kayıtlı 753 imalat firması	Arşiv (2002-2014)	Yönetim kurulu büyüklüğü, CEO ikiliği, Yönetim kurulu uzmanlığı, Kademeli yönetim kurulu, İcrai görevi olmayan kurul üye sayısı	Firma performansı	Yönetim kurulu büyüklüğü ve CEO ikiliği ile firma performansı arasında negatif ilişki bulunmaktadır. Ayrıca kurul uzmanlığı, kademeli yönetim kurulu ve icrai görevi olmayan üye sayısı ile firma performansı arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.
Kara, Tuna (2018)	Borsa İstanbul da yer alan 167 imalat firması	Arşiv (2013-2016)	Denetim firması büyüklüğü, Denetim zorluğu, Denetim görüşü	İhtiyari tahakkuk	İlk dört denetim firması (denetim firması büyüklüğü) ile kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır. Denetim zorluğu ile kar yönetimi arasında pozitif ilişki vardır. Denetim görüşü ile kar yönetimi arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

Tablo 3. Mülkiyet Yapısı ve Kar Yönetimi ile İlgili Uluslararası Çalışmalar

Yazar	Örneklem	Metot	Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	Sonuç
Yeo, Tan, Ho, Chen (2003)	Singapur Menkul Kıymetler Borsası'nda yer alan 490 firma	Arşiv (1990-1992)	Yönetim mülkiyeti, dış büyük hissedar	Kar bilgilendiriciliği (ihtiyari tahakkuk)	Düşük yönetim mülkiyeti seviyesinde kar bilgilendiriciliği yönetim mülkiyeti ile artarken yüksek yönetim mülkiyeti seviyesinde azalmaktadır. Bağımsız büyük hissedarlar ile kar bilgilendiriciliği arasında pozitif ilişki vardır.
Wang (2005)	S&P 500' de yer alan 542 firma	Arşiv (1994-2002)	Aile mülkiyet sahipliği	Kar niteliği	Aile mülkiyet sahipliği ile kar niteliği arasında pozitif ilişki vardır. Ayrıca aile mülkiyet sahipliği ile anormal tahakkuk arasında negatif, kar bilgilendiriciliği arasında pozitif ilişki vardır.
Bao, Lewellyn (2017)	IMF'de yer alan 24 gelişmekte olan ülkedeki 1200 firma		Mülkiyet kontrolü (controlling ownership), kurumsal mülkiyet	İhtiyari tahakkuk	Mülkiyet kontrolü ile kar yönetimi arasında pozitif ilişki varken, kurumsal mülkiyet ile kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır. Ayrıca kurumsal mülkiyet ile kar yönetimi arasında düzenleyici kuralları daha fazla olan ülkelerde yüksek seviyede negatif ilişki vardır.

Lakhal (2015)	SBF 250 endeksinde yer alan 170 Fransız firma		Hakim Hissedar (controlling shareholder), Çoklu büyük hissedar (multiple large shareholder), Kurumsal yatırımcı mülkiyeti, Aile mülkiyeti	İhtiyari tahakkuk	Aile mülkiyeti ve çoklu büyük hissedar mülkiyeti ile kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır. Ayrıca kurumsal yatırımcı mülkiyeti ile kar yönetimi arasında negatif ilişki vardır.
Nguyen, Xu (2010)	Securities Data Company (SDC), S&P Compustat, Center for Research in Security Prices (CRSP), Investor Responsibility Research Center (IRRC)'de yer alan 2,797 firma	Arşiv (1995-2006)	İkili mülkiyet yapısı	İhtiyari tahakkuk	İkili mülkiyet yapısı finansal raporlama baskısı oluşturabileceği için yöneticilerin kar yönetim teşviklerinin azaldığı bulunmuştur. Ayrıca ikili mülkiyet yapısında tekli mülkiyet yapısına geçen firmalarda ihtiyari tahakkuk seviyesinin arttığı bulunmuştur.
Sakiki, Jackson, Jory (2016)	Thomson Reuters veri tabanı, Compustat veri tabanında yer alan 9961 firma	Arşiv (1990-2012)	Kurumsal sahiplik	Gerçek kar yönetimi (anormal üretim maliyeti, anormal ihtiyari harcamalar, faaliyetlerden elde edilen anormal nakit akışı)	İstikrarlı ve uzun vadeli kurumsal mülkiyet yapısına sahip firmaların gerçek kar yönetimi ile negatif ilişkili olduğu ve paydaşlara daha fazla fayda sağladığı bulunmuştur.
Jianju, Lili (2018)	Şanghay ve Shenzhen Borsası'nda yer alan 5462 firma	Arşiv (2011-2015)	Mülkiyet yoğunluğu	İç denetim niteliği, Gerçek kar yönetimi	Mülkiyet yoğunluğu belirli bir kritik noktaya kadar gerçek kar yönetimi ile negatif ilişkidir. Ancak bu noktada sonra pozitif ilişkilidir. Ayrıca zayıf mülkiyet yoğunluğu iç denetim niteliği ile gerçek kar yönetimi arasında negatif ilişkiye sahiptir.
Mindzak, Zeng (2018)	Compustat veri tabanında yer alan 165 firma	Arşiv (2010-2015)	Piramit mülkiyet yapısı	Kar yönetimi (tahakkuk esaslı kar yönetimi, gerçek kar yönetimi)	Piramit mülkiyet yapısına sahip firmalar ile kar yönetimi arasında negatif ilişki olduğu görülmüştür.
Ying, Wright, Huang (2017)	Şanghay ve Shenzhen Borsası'nda yer alan 525 firma	Arşiv (2006-2012)	Devlet mülkiyeti, Mülkiyet yoğunluğu, Kurumsal mülkiyet	Agresif vergi (tax aggressiveness)	Devlet mülkiyeti ve kontrolünde olan şirketlerin daha fazla agresif vergi kaçınma stratejisi vardır. Ayrıca mülkiyet yoğunluğu ile agresif vergi arasında pozitif ilişki vardır. Büyük kurumsal mülkiyet yapısına sahip firma ile agresif vergi arasında negatif ilişki vardır.

Yazar	Örneklem	Metot	Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	Sonuç
Önem, Demir (2015)	Borsa İstanbul'da yer alan 135 imalat firması	Arşiv (2009-2012)	Mülkiyet yapısı (Halka açıklık oranı, En yüksek paya sahip ortak, En yüksek ikinci paya sahip ortak)	Firma performansı (finansal oranlar)	Mülkiyet yapısı ile aktif devir hızı, öz sermaye devir hızı, cari oran ve Tobin Q arasında pozitif ilişki vardır. Ancak mülkiyet yapısı ile fiyat-kazanç oranı arasında negatif ilişki vardır.
Atağan, Fidancı (2016)	Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan 50 şirket	Arşiv (2014)	Mülkiyet yapısı (aile, kurumsal yönetim, devlet, yönetici ve yabancı sahipliği)	Gönüllü açıklamalar	Bağımsız değişkenlerden sadece devlet sahipliği ve yabancı sahiplik ile gönüllü açıklama arasında pozitif ilişki bulunmuştur.
Çalışkan, Güler (2014)	Borsa İstanbul 100'de 2011 yılında yer alan 92 firma	2012 yılında kurumsal internet sitelerinin içerik analiz yöntemi	Mülkiyet yapısı (Halka açıklık oranı)	Kurumsal internet raporları (toplam puan, içerik, dizayn)	Mülkiyet yapısı ile kurumsal internet raporlama toplam puanı ve kurumsal internet raporlama dizaynı arasında negatif ilişki bulunmuştur.
Cengiz, Gör, Terzi (2016)	Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan 35 firma	Arşiv (2009-2014)	Yönetim kurulu üyelerinin sahiplik oranı, kurumsal yönetim sahipliği	İhtiyari tahakkuk	Yönetim kurulu üyelerinin sahiplik oranı ile kar yönetimi arasında pozitif ancak istatistiksel olarak anlamsız ilişki bulunmuştur. Ayrıca kurumsal yönetim sahipliği ile kar yönetimi arasında negatif ancak istatistiksel olarak anlamsız ilişki bulunmuştur.
Ersoy, Çetenak (2015)	Borsa İstanbul'da kote 116 sanayi firması	Arşiv (2004-2009)	Mülkiyet yoğunluğu (düşük, orta ve yüksek)	Kar verimi (t dönemde dağıtılan nakit kar/ t-1 dönemdeki piyasa değeri)	Düşük ve yüksek mülkiyet yoğunluğuna sahip firmalarda kar verimi aynı olmasına rağmen orta mülkiyet yoğunluğuna sahip firmalarda kar verimi düşük ve yüksek mülkiyet yoğunluğuna sahip firmalara göre yüksektir.
Örgün, Aygün (2018)	Borsa İstanbul'da yer alan 130 firma	Arşiv (2014-2015)	Mülkiyet yapısı (kurumsal, yönetsel, yabancı ve dağınık)	Kar niteliği (ihtiyari tahakkuk)	Kurumsal, yönetsel ve dağınık mülkiyet yapısı ile kar niteliği arasında negatif ancak istatistiksel olarak anlamsız ilişki bulunmuştur. Ancak yabancı mülkiyet yapısı ile kar niteliği arasında pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur.
Kılıç, Ayırıçay (2018)	Borsa İstanbul'da yer alan 78 imalat sanayi firması	Arşiv (2003-2014)	En büyük pay sahibinin pay oranı, Halka açıklık oranı	Finansal performans (Aktif karlılık, özsermaye karlılığı, satışların karlılığı, tobin q, piyasa değeri)	En büyük pay sahibinin pay oranı ile aktif, özsermaye ve satışların karlılığı arasında negatif ilişki varken, tobin q ve piyasa değeri arasında pozitif ilişki vardır. Halka açıklık oranı ile aktif, özsermaye ve satışların karlılığı arasında pozitif ilişki, tobin q ve piyasa değeri arasında negatif ilişki bulunmuştur.
Doğan, Karayel (2016)	Borsa İstanbul'da yer alan 136 imalat sanayi firması	Arşiv (2009-2013)	Büyük hissedarın varlığı, Yönetim kurulunun sahipliği, CEO'nun sahipliği, yabancı sahipliği	CEO değişim olasılığı	Büyük hissedarların varlığı ile CEO değişim olasılığı arasında pozitif ilişki vardır. CEO sahipliği ve yönetim kurulu sahipliği ile CEO değişim olasılığı arasında negatif ilişki vardır.



## 5.Sonuç

Kar, işletmelerin devamlılığını sağlaması ve çalışanların performansının değerlendirilmesinde kullanıldığı için önemli bir ölçütür. Ancak piyasadaki belirsizlikler, firma çalışanlardaki performans düşüklüğü veya kişisel çıkarlar gibi çeşitli sebeplerle neticesinde işletmeler her zaman hedefledikleri kar miktarına ulaşmadıklarında finansal manipülasyonlar ile firmanın gerçek durumunu gizlemektedir. Kar yönetim uygulaması olarak adlandırılan bu uygulama ile şirketler kendi gerçek performanslarını gizleyerek piyasada asimetrik bir durumu ortaya çıkarmaktadır. Bunun neticesinde ise mevcut ve gelecekteki yatırımcılar için piyasaların güvenilirliği ve şeffaflığı bozulmaktadır. Kurumsal yönetim ise firmaların kar baskısı, çalışanların kişisel çıkarları gibi nedenlerle oluşturduğu asimetrik piyasaları özellikle azınlık yatırımcılar için daha güvenilir hale getirmektedir. İyi bir kurumsal yönetim için otorite sahibi kuruluşlar çeşitli kriterler ortaya koymuşlardır. Bu kriterler literatürde şeffaflık ilkesi, hesap verilebilirlik ilkesi, adalet ilkesi ve sorumluluk ilkesi olarak dört başlık altında toplanmıştır.

Kurumsal yönetim ve kar yönetim hakkında yapılan çalışmalarda firmaların yönetim kurulu, yönetim kurullarının alt komiteleri ve firma mülkiyet yapıları ile kar yönetimi arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Yönetim kurulu ve komiteler ile kar yönetimi arasındaki ilişkide kullanılan değişkenler kurul ve komitelerdeki bağımsız üye sayısı, toplanma sıklığı, büyüklüğü, üyelerin finansal bilgiye sahip olması ve CEO ikiliğidir. Ayrıca firmanın iç denetim fonksiyonuna sahip olup olmaması ve çalıştığı dış denetim firmasının niteliğinin kar yönetime etkisi de incelenmektedir. Özellikle kurulda ve komitede bağımsız üye sayısı oranının yüksek ve denetim komitesinde finansal bilgiye sahip bağımsız üyenin olduğu işletmelerde kar yönetimi uygula-

ması azalmaktadır. CEO ikiliği, toplanma sıklığı ve kurul ve komite büyüklüğünün ise kar yönetimi üzerindeki etkisi değişiklik göstermektedir. Ayrıca işletmelerde iç denetim fonksiyonun varlığı ve işletmenin dış denetimde büyük denetim firmaları ile çalışması durumunda kar yönetimi uygulaması azalmasına rağmen bu konuda ortak bir sonucun varlığı söz konusu değildir. Firma mülkiyet yoğunluğunda ise dağınık mülkiyet ve kurumsal mülkiyete sahip işletmelerde kar yönetim uygulamasının azaldığı görülmektedir. Ancak bazı çalışmalarda belirli bir kritik değere kadar mülkiyet yoğunluğu ile kar yönetimi arasında negatif ilişki varken bu noktadan sonra ilişki pozitif yönlü hale geldiği görülmektedir.

Araştırma sonuçlarında zaman zaman çelişki olmasına rağmen kurumsal yönetim ilkeleri şüphesiz kar yönetim uygulamasını azaltarak piyasalarda istenilen güven ve şeffaflık ortamını sağlamaya yardımcı olmaktadır. Analizlerin çoğunluğu firmaların kendi internet sayfalarında yayımlandığı finansal tablolardan veya çeşitli veri tabanlarından sağlanan bilgiler ile yapıldığı için sonuçlardaki çelişkinin ilk sebebi veriye ulaşım kısıtlılığından kaynaklanmaktadır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki işletmeler hakkında her veriye ulaşmak mümkün değildir. Bu durumda aynı değişkenler arasında farklı sonuçların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Her ülkenin farklı piyasa yapısı özelliklerine sahip olması da bu konuda önemli bir faktördür. Ayrıca toplum kültürü, işletme kültürü ve hukuki anlayış gibi sosyal faktörlerde kurumsal yönetim ilkelerinin etkinliği üzerinde farklı sonuçların doğmasına neden olmaktadır. Bu nedenle sosyal bilimlerde bir kavramın uygulanmasında insan faktörü önemli bir yere sahip olduğu için iyi kurumsal yönetim anlayışının iş hayatında yerini alması için konunun deneysel açıdan da ele alınması gerekir.

## 6. Öneri

Kurumsal yönetim genel olarak sektör farklılığı göz ardı edilerek genel olarak işletmelerin yönetim kurulu ve komiteleri üzerinden incelenmektedir. Literatürde çok az sayıda sektör incelemesi yapılmaktadır. Konuyu meta analiz şeklinde ele alacak gelecekteki çalışmalarda sektör temelli kurumsal yönetim çalışmaları incelenebilir. Ayrıca Endüstri 4.0 uygulamaları ile kurumsal yönetim çalışmaları inceleme konusunu olabilir.

## Kaynakça

- Ağca, A., & Önder, Ş. (2016). İşletmelerde kar yönetimi ve kurumsal yönetim yapıları arasındaki ilişki: Bist üzerine bir uygulama. *Muhasebe ve Denetim Bakış*, 15(47), 23-42.
- Aktan, C. C. (2013). Kurumsal şirket yönetimi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2013,5(1), 150-191.
- Anand, S. (2008). Good governance. *Essentials of Corporate Governance*. John Wiley&Sons.
- Anderson, R. C., & Mansi, S. A., & Reeb, D. M. (2004). Board characteristics, accounting report integrity, and the cost of debt. *Journal of Accounting and Economics*, 37(3), 315-342.
- Atağan, G., & Fidancı, N. (2016). Kurumsal yönetim endeksindeki (bist-xkury) işletmelerin sahiplik yapısı ve gönüllü açıklamalar arasındaki ilişki. *Muhasebe Bilim Dünya Dergisi*,18(1), 177-199.
- Ataman, B., & Gökçen, G., & Cavlak, H., & Cebeci, Y. (2017). Kurumsal yönetim algısı ile kurumsal yönetim notu arasındaki ilişkinin analizi. *Maliye Ve Finans Yazıları*, 1(107), 162-185.
- Aytekin, M., & Sönmez, A. R. (2016). Kurumsal yönetim uygulamalarının işletme performansına etkisi. *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 30-39.
- Bajra, U., & Cadez, S. (2018). The impact of corporate governance quality on earnings management: Evidence from European companies cross listed in the US. *Australian Accounting Review*, 28(2), 152-166.
- Bao, S. R., & Lewellyn, K. B. (2017). Ownership structure and earnings management in emerging markets: An institutionalized agency perspective. *International Business Review*, 26(5), 828-838.
- Beasley, M. S., & Salterio, S. E. (2001). The relationship between board characteristics and voluntary improvements in audit committee composition and experience. *Contemporary Accounting Research*, 18(4), 539-570.
- Bedard, J. C., & Johnstone, K. M. (2004). Earnings manipulation risk, corporate governance risk, and auditors' planning and pricing decisions. *The Accounting Review*, 79(2), 277-304.
- Bekçi, İ., & Yusuf, G. Ö. R. (2016). Kurumsal yönetim uygulamalarının denetim kalitesine etkisi üzerine bir araştırma. *Çankırı*

- Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 165-194.
- Brown, P., & Beekes, W., & Verhoeven, P. (2011). Corporate governance, accounting and finance: A review. *Accounting & finance*, 51(1), 96-172.
- Cabalu, H. (2005), "Reforms in Corporate Governance in Asia After The Financial Crisis", Hirschey, M., John, K. and Makhija, A.K. (Ed.) *Corporate Governance (Advances in Financial Economics, Vol. 11)*, Emerald Group Publishing Limited, Bingley, pp. 51-73. [https://doi.org/10.1016/S1569-3732\(04\)11003-7](https://doi.org/10.1016/S1569-3732(04)11003-7)
- Cengiz, S., & Gör, Y., & Terzi, S. (2016) . Kurumsal yönetim ve kazanç yönetimi arasındaki ilişki: borsa istanbul'da işlem gören şirketler üzerine uygulama. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 12(12), 756-770.
- Code, C. (1992). *The financial aspects of corporate governance. London*
- Coram, P., Ferguson, C., & Moroney, R. (2008). Internal audit, alternative internal audit structures and the level of misappropriation of assets fraud. *Accounting & Finance*, 48(4), 543-559.
- Core, J. E., Holthausen, R. W., & Larcker, D. F. (1999). Corporate governance, chief executive officer compensation, and firm performance. *Journal of financial economics*, 51(3), 371-406.
- Çalışkan, A. Ö., & Güler, H. (2014). İnternette kurumsal raporlama: Türkiye sermaye piyasasında işlem gören şirketler üzerinde bir inceleme. *Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi*, 2(36), 251-274.
- Çınar, F. (2015). Hesap verilebilirlik ilkesi ile kurumsal performans ilişkisinde paydaş katılımının rolü; Hastane işletmelerinde bir uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 13(6), 12-30.
- Davidson, R., & Goodwin Stewart, J., & Kent, P. (2005). Internal governance structures and earnings management. *Accounting and Finance*, 45(2), 241-267.
- DeAngelo, L. E. (1981). Auditor size and audit quality. *Journal of accounting and economics*, 3(3), 183-199.
- Dechow, P. M., & Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1995). Detecting earnings management. *Accounting review*, 193-225.
- Dechow, P. M., & Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1996). Causes and consequences of earnings manipulation: An analysis of firms subject to enforcement actions by the SEC. *Contemporary accounting research*, 13(1), 1-36.
- Deloitte.(2018). Board effectiveness. <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/pe/Documents/audit/ACB/ACB%20Junio%202018.pdf>
- Demir, V., & Bahadır, O. (2007). Muhasebe manipülasyonu yöntemler ve teknikler. *Mali Çözüm Dergisi*, 84, 1-18.
- Demsetz, H., & Lehn, K. (1985). The structure of corporate ownership: Causes and consequences. *Journal of political economy*, 93(6), 1155-1177.
- Demsetz, H., & Villalonga, B. (2001). Ownership structure and corporate performance. *Journal of Corporate Finance*, 7, 209-233.
- Dinç, E., & Abdioğlu, H. (2009). İşletmelerde kurumsal yönetim anlayışı ve muhasebe bilgi sistemi ilişkisi: İmkb-100 şirketleri üzerine ampirik bir araştırma. *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(12), 157-18.
- Doğan, M., & Karayel, M. (2016). Yönetim kurulu ve sahiplik yapısının ceo değişimi üzerindeki etkisi: Bist imalat endeksi'nde faaliyet gösteren firmalar üzerine bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(8), 366-383.
- Doyle, J. T., & Ge, W., & McVay, S. (2007). Accruals quality and internal control over financial reporting. *The accounting review*, 82(5), 1141-1170.
- Dyck, A., & Zingales, L. (2004). Private benefits of control: An international comparison. *The Journal of Finance*, 59(2), 537-600.
- Eisenberg, T., & Sundgren, S., & Wells, M. T. (1998). Larger board size and decreasing firm value in small firms. *Journal of financial economics*, 48(1), 35-54.
- Ersoy, E., & Çetenak, E. H. (2015). Sahiplik yoğunlaşmasının temettü dağıtım kararlarına etkisi: Borsa istanbul'da bir uygulama. *Ege Akademik Bakış*, 4(15), 509-521.
- Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). Separation of ownership and control. *The journal of law and Economics*, 26(2), 301-325.
- Gao, S. (2016). Earnings management: A literature review. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 75, 189-192.
- García Meca, E., & Sánchez Ballesta, J. P. (2009). Corporate governance and earnings manage-

- ment: A meta analysis. *Corporate governance: an international review*, 17(5), 594-610.
- Garven, S. (2015). The effects of board and audit committee characteristics on real earnings management: do boards and audit committees play a role in its promotion or constraint?. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 19(1), 67-84.
- Halioui, K., & Neifar, S., & Abdelaziz, F. B. (2016). Corporate governance, CEO compensation and tax aggressiveness: Evidence from American firms listed on the NASDAQ 100. *Review of Accounting and Finance*, 15(4), 445-462.
- Hambrick, D. C., & Finkelstein, S. (1995). The effects of ownership structure on conditions at the top: The case of CEO pay raises. *Strategic Management Journal*, 16(3), 175-193.
- Hart, O. (1995). Corporate governance: some theory and implications. *The economic journal*, 105(430), 678-689.
- Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. *Accounting horizons*, 13(4), 365-383.
- Huang, S., & Hilary, G. (2018). Zombie board: Board tenure and firm performance. *Journal of Accounting Research*, 56(4), 1285-1329.
- Jensen, M. C. (1993). The modern industrial revolution, exit, and the failure of internal control systems. *The Journal of Finance*, 48(3), 831-880.
- Jianju, D., & Lili, W. (2018). Ownership concentration, internal control quality and real earnings management" IEEE Third International Conference on Data Science, 2018, 438-444.
- Jones, J. J. (1991). Earnings management during import relief investigations. *Journal of accounting research*, 29(2), 193-228.
- Kara, S., & Tuna, M. (2018). Kar yönetiminin düzeltilmiş Jones modeliyle Ölçümü: BIST'te bir uygulama. *Muhasebe ve Denetim Bakışı*, 54, 97-112.
- Karamanou, I., & Vafeas, N. (2005). The association between corporate boards, audit committees, and management earnings forecasts: An empirical analysis. *Journal of Accounting research*, 43(3), 453-486.
- Katmon, N., & Farooque, O. A. (2017). Exploring the impact of internal corporate governance on the relation between disclosure quality and earnings management in the UK listed companies. *Journal of Business Ethics*, 142(2), 345-367.
- Kılıç, M., & Ayriçay, Y. (2018). Yönetim kurulu ve sahiplik yapısının finansal performans üzerindeki etkisi: BIST imalat sanayi sektöründe bir alan araştırması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 177-192.
- Kirschenheiter, M., & Melumad, N. D. (2002). Can "big bath" and earnings smoothing co exist as equilibrium financial reporting strategies?. *Journal of accounting research*, 40(3), 761-796.
- Klein, A. (1998). Firm performance and board committee structure. *The Journal of Law and Economics*, 41(1), 275-304.
- Klein, A. (2002). Audit committee, board of director characteristics, and earnings management. *Journal of accounting and economics*, 33(3), 375-400.
- Lakhal, N. (2015). Corporate disclosure, ownership structure and earnings management: The case of French-listed firms. *Journal of Applied Business Research (JABR)*, 31(4), 1493-1504.
- Lee, B. B., & Vetter, W. (2015). Critical evaluation of accrual models in earnings management studies. *Journal of accounting and Finance*, 15(1), 62.
- Lev, B. (2003). Corporate earnings: Facts and fiction. *Journal of economic perspectives*, 17(2), 27-50.
- Lynn, R.S. (1996). The role of the auditor in corporate governance. *Australian Accounting Review*, 6(2), 16-18.
- Malin, C.A. (2013). *Corporate Governance*, Oxford University Press.
- Man, C. K. (2013). Corporate governance and earnings management: A survey of literature. *Journal of Applied Business Research*, 29(2), 391-418.
- Mehran, H. (1995). Executive compensation structure, ownership, and firm performance. *Journal of financial economics*, 38(2), 163-184.
- Menon, K., & Williams, J. D. (1994). The use of audit committees for monitoring. *Journal of accounting and public policy*, 13(2), 121-139.
- Merchant, K. A., & Van der Stede, W. A. (2007). *Management control systems: performance measurement, evaluation and incentives*. Pearson education.
- Mindzak, J., & Zeng, T. (2018). The impact of pyramid ownership on earnings management. *Asian Review of Accounting*, 26(2), 208-224.
- Mollah, S., Al Farooque, O., Mobarek, A., & Molyneux, P. (2015). Bank corporate governance

- and future earnings predictability. *Journal of Financial Services Research*, 56(3), 369-394.
- Mulford, C.W., & Comiskey, E. E. (2002). The Financial Numbers Game. John Wiley&Sons, Inc.
- Nguyen, V. T., & Xu, L. (2010). The impact of dual class structure on earnings management activities. *Journal of Business Finance & Accounting*, 37(3 4), 456-485.
- Ocak, M., & Arıkoğuşa, D. (2017). Kurumsal yönetim bileşenlerinin tahakkuk esaslı kâr yönetimi üzerine etkileri: Bağımsız üyelerin ve kadın üyelerin önemi. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46(1), 98-116.
- OECD (2004). The OECD Principles of Corporate Governance. <https://www.oecd.org/corporate/ca/corporategovernanceprinciples/31557724.pdf>
- Önem, H. B., & Demir, Y. (2015). Mülkiyet yapısının firma performansına etkisi: BIST imalat sektörü üzerine bir uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 6(13),31-43.
- Örgün, G. S., & Aygün, M. (2018). Sahiplik yapısı ve kar kalitesi: Borsa İstanbul üzerine bir inceleme. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 11(3), 333-348.
- Palmrose, Z.V. (1987). An analysis of auditor litigation and audit service quality. *The Accounting Review*, 63(1), 55-73.
- Park, Y.W., & Shin, H.H. (2004). Board composition and earnings management in canada. *Journal of Corporate Finance*, 10, 431-457.
- Roychowdhury, S. (2006). Earnings management through real activities manipulation. *Journal of accounting and economics*, 42(3), 335-370.
- Sakaki, H., & Jackson, D., & Jory, S. (2017). Institutional ownership stability and real earnings management. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 49(1), 227-244.
- Sakin, T. (2016). Kar yönetimi ve Türkiye'deki kar yönetimi çalışmalarının değerlendirilmesi. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsü Seçmeler.
- Sánchez Ballesta, J. P., & García Meca, E. (2007). Ownership structure, discretionary accruals and the informativeness of earnings. *Corporate Governance: An International Review*, 15(4), 677-691.
- Schipper, K. (1989). Earnings management. *Accounting horizons*, 3(4), 91.
- Shan, Y. G. (2015). Value relevance, earnings management and corporate governance in China. *Emerging Markets Review*, 23, 186-207.
- Shleifer, A., & Vishny, R. W. (1997). A survey of corporate governance. *The journal of finance*, 52(2), 737-783.
- SPK (2003). Kurumsal Yönetim İlkeleri. <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/66>
- Stolowy, H., & Breton, G. (2004). Accounting manipulation: A literature review and proposed conceptual framework. *Review of Accounting and Finance*, 3(1), 5-92.
- Vafeas, N. (1999). Board meeting frequency and firm performance. *Journal of financial economics*, 53(1), 113-142.
- Walker, M. (2013). How far can we trust earnings numbers? What research tells us about earnings management. *Accounting and Business Research*, 43(4), 445-481.
- Wang, D. (2005). Founding family ownership and earnings quality. *Journal of Accounting Research*, 44(3), 619-656.
- Werner, S., & Tosi, H. L., & Gomez-Mejia, L. (2005). Organizational governance and employee pay: How ownership structure affects the firm's compensation strategy. *Strategic Management Journal*, 26, 377-384.
- WorldBank (2015). Corporate Governance East Asia and the Pacific. [https://web.worldbank.org/archive/website01563/WEB/IMAGES/CG\\_EAP\\_P.PDF?MOD=AJPERES#:~:text=Corporate%20governance%20is%20defined%20as,risk%20and%20safeguard%20against%20mismanagement.](https://web.worldbank.org/archive/website01563/WEB/IMAGES/CG_EAP_P.PDF?MOD=AJPERES#:~:text=Corporate%20governance%20is%20defined%20as,risk%20and%20safeguard%20against%20mismanagement.)
- Xie, B., Davidson III, W. N., & DaDalt, P. J. (2003). Earnings management and corporate governance: the role of the board and the audit committee. *Journal of corporate finance*, 9(3), 295-316.
- Yavuzaslan, S., & Kalmış, H. (2016). İşletmelerin kurumsal yönetim uygulamalarının kar yönetimi üzerindeki etkisi ve Borsa İstanbul A.Ş. şirketleri üzerinde bir uygulama. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(27), 353-384.
- Yeo, G.H.H., & Tan, P. M.S., & Ho, K. W., & Chen, S.S. (2002). Corporate ownership structure and the informativeness of earnings. *Journal of Business Finance and Accounting*, 29(7),1023-1046.

- Yermack, D. (1996). Higher market valuation of companies with a small board of directors. *Journal of financial economics*, 40(2), 185-211.
- Yılmaz, R., & Kaya, M. (2014). Kurumsal yönetim ilkelerinin muhasebe etik kuralları ile ilişki. *İşletme Bilimi Dergisi*, 2(1), 17-35.
- Ying, T., & Wright, B., & Huang, W. (2017). Ownership structure and tax aggressiveness of Chinese listed companies. *International Journal of Accounting & Information Management*, 25(3), 313-323.
- Yu, F. F. (2008). Analyst coverage and earnings management. *Journal of financial economics*, 88(2), 245-271.
- Yücel, E. (2016). Kurumsal yönetim ve firma performansı: Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerden kanıtlar. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 27-41.
- Zalata, A., & Roberts, C. (2016). Internal corporate governance and classification shifting practices: An analysis of UK corporate behavior. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 31(1), 51-78.